

Ajoneuvopolitiikka

www.hameenlinna.fi

1. Ajoneuvopolitiikan perusteet

Hämeenlinnan kaupungin Ajoneuvopolitiikassa määritellään selkeät linjaukset ja ehdot, joita ylläpidetään ja päivitetään säännöllisesti.

Ajoneuvopolitiikka tukee kaupungin tavoitteiden ja arvojen mukaista toimintaa tarjotessaan henkilöstölleen turvallisen, kustannustehokkaan ja ympäristönäkökulmat huomioon ottavan tavan hoitaa työtään.

1.1. Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä Ajoneuvopolitiikka tulee voimaan 1.1.2023 ja korvaa aikaisemmat mahdolliset vastaavat ohjeet. Ajoneuvopolitiikkaan tehtävät muutokset viedään toimitelimen päätettäväksi hankintapalvelut-yksikön kautta.

Hallintosääntö, Hankintatoimen periaatteet sekä Hankinta- ja sopimusohje pätevät ennen tätä Ajoneuvopolitiikkaa.

Hämeenlinnan kaupungilla ovat seuraavat ajoneuvoluokat:

- Pieni henkilöauto
- Farmariauto
- Maastoauto/SUV
- Pakettiauto, pieni kuorma ja vähän ajoa
- Pakettiauto, painava kuorma tai paljon ajoa
- Kuorma-autot ja muut erikoisajoneuvot

Jokaiselle ajoneuvoluokalle pyritään vakioimaan käytettävät automallit vuosittain. Ajoneuvojen siirtämistä yksiköiden välillä helpotetaan sillä, että ajoneuvot ovat vakiomallisia. Vuotuiset automallit luetellaan Ajoneuvo-ohjeessa, jota ylläpitää hankintapalvelut-yksikkö.

Automalleista ajoneuvo valitaan tarpeen mukaan. Tarpeen määrittelee kunkin yksikön lähijohtaja. Perustelusti on mahdollista käyttää myös yhteiskäyttöautoja, jos kaupunkia sitovat hankinta- tai muut sopimukset sen mahdollistavat.

2. Sähköistäminen

Laissa ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista (740/2021) eli ns. puhtaiden ajoneuvojen laissa säädetään julkisten ajoneuvo- ja liikennepalvelu-hankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista. Laki sisältää julkisille hankintayksiköille veloitteen varmistaa vähimmäisosuus puhtaita ajoneuvoja kahdella hankintajaksolla, jotka ovat 2.8.2021–31.12.2025 ja 1.1.2026–31.12.2030. Hankinta, jonka hankintailmoitus on julkaistu ennen 2.8.2021, jää lain soveltamisalan ulkopuolelle, vaikka kyseiseen hankintaan perustuvat yksittäiset tilaukset tehtäisiin kyseisen päivämäärän jälkeen.

Hämeenlinnan kaupunki on sitoutunut Sarastia Oy:n yhteishankintaan ajoneuvohankinta- ja ajoneuvohallintapalveluista, jossa sopimuskausi on voimassa kesäkuun alkuun 2025 saakka. Kyseisen yhteishankinnan hankintailmoitus on julkaistu ennen 2.8.2021, joten sitä kautta hankittavat ajoneuvot ovat yllä mainitun veloitteen ulkopuolella ja niiden osalta kaupunki voi siten vapaasti itse suunnitella sähköistyksen aikataulun omien ajoneuvojensa osalta. Sarastian yhteishankinta ei koske kaikkia kaupungin ajoneuvohankintoja.

Kuntiin, valtiolle ja seurakunnille hankittavista henkilöautoista ja kevyistä hyötyajoneuvoista 50 prosenttia on oltava ympäristöystävällisiä. Ensimmäisellä, vuoteen 2025 kestäväällä, hankintajaksolla ympäristöystävälliseksi henkilöautoksi ja kevyeksi hyötyajoneuvoksi katsotaan enintään 50 CO₂ g/km -päästötiset lataus-hybridit ja täyssähköautot.

Erikoisajoneuvojen osalta on annettu toistaiseksi kevennyksiä velvoitteisiin, kun kaikkien automallien osalta sähköistäminen ei ole vielä mahdollista.

2.1. Sähköistämisen aikataulu

Sähköistämässä on tarkoituksenmukaista huomioida tekniikan kehitys. Kaikkien ajoneuvoluokkien osalta sähköistäminen heti ei ole järkevää, vaan sähköistäminen kannattaa ajoittaa ao. luokan tekniikan kehittymisen mukaan. Alla olevassa taulukossa on esitelty tämän hetken suositus sähköistämiseksi.

Ajoneuvoluokka	0-2 vuotta	2-5 vuotta	Yli 5 vuotta
Pieni henkilöauto	x	x	x
Farmariauto		x	x
Maastoauto / SUV		x	x
Pakettiauto (pieni)	x	x	x
Pakettiauto (iso)		x	x
Kuorma-autot ja muut erikoisajoneuvot			x

2.2. Latausasemat

Sähköistämisen edellytyksenä on latausverkoston rakentaminen Hämeenlinnan kaupungin toimipisteisiin joko kaupungin omilla latauspisteillä tai kaupallisen toimijan toimesta. Latausverkoston suunnittelu pitää tehdä samanaikaisesti ajoneuvokannan sähköistämisen kanssa. Kaupungilla on erillinen suunnitelma latausverkoston rakentamisesta. Latausverkoston suunnittelusta vastaa tilapalvelut.

2.3. Päästöraja

Hämeenlinnan kaupunki huomioi ajoneuvojensa hankinnassa ekologisen näkökulman. Kun uutta ajoneuvoa hankitaan, tutkitaan aina mahdollisuus hankkia vähäpäästöinen auto (CO₂-päästö enintään 50 g/km). Vähäpäästöisiä ajoneuvoja ovat tällä hetkellä ladattavat hybridit sekä sähkö- ja vetyautot. Vetyautojen osalta valikoima on vielä pieni eli niiden osalta seurataan tarjonnan kehittymistä.

Ajoneuvoa hankittaessa lasketaan aina ajoneuvon käytön kokonaiskustannukset eri polttoainevaihtoehdoilla ja sitä kautta valitaan käytettävä polttoaine. Toisin sanoen ekologisen näkökulman lisäksi huomioidaan kaupungille ajoneuvosta aiheutuvat elinkaarikustannukset. Kustannusten osalta on muistettava kaupunkia sitovat hankintasopimukset, kuten sopimukset polttoaineista ja renkaista.

3. Pitoaika ja uusimisen/hankinnan perusteet

Uuden ajoneuvon osalta alustava pitoaika on viisi vuotta ja sen jälkeen katsotaan ajoneuvon kunto, ajomäärä ja ajoneuvon soveltuvuus käyttötarkoitukseensa. Jos ajoneuvo on vielä hyvässä kunnossa, ajomäärä ei ylitä 200 000 km ja ajoneuvo on tarkoitukseensa sopiva, sen pitoaikaa jatketaan. On mahdollista, että ajoneuvo siirretään toiselle yksikölle, jos se on hyvässä kunnossa ja jos se ei ole enää alkuperäiselle yksikölle soveltuva. Lähtökohtaisesti tavoitteena on pitää ajoneuvo sen koko taloudellisen pitoajan ja löytää sille paras soveltuva käyttöpaikka koko elinkaarensa ajaksi.

Erikoisajoneuvojen ja raskaan kaluston osalta ajomäärä on suurempi ja sen osalta seurataan ajoneuvon kuntoa, jonka perusteella päätetään ajoneuvon uusimisesta.

Ajoneuvojen hankinnassa pyritään käyttämään paikallisia autoliikkeitä, jos hankintalainsäädäntö sekä Hämeenlinnan kaupungin Hankinta- ja sopimusohje sen mahdollistavat. Tämä edellyttää lisäksi sitä, että paikallisen autoliikkeen tarjous on kilpailukykyinen muihin autoliikkeisiin verrattuna, kun huomioidaan kaikki ajoneuvon hankinnasta aiheutuvat kulut.

Perustellusti voidaan hankkia käytettyjä ajoneuvoja.

3.1. Rahoitusmuoto

Ajoneuvojen hankinnassa (pois lukien kuorma-autot ja muut erikoisajoneuvot) käytetään pääsääntöisesti rahoitusleasingsopimusta. Uuden ajoneuvon osalta tehdään ensin viiden vuoden sopimus ja sitä jatketaan tarvittaessa siihen asti kuin mahdollista. Jos ajoneuvon taloudellinen pitoaika muodostuu pidemmäksi kuin rahoitusleasingsopimuksen pituus, voidaan ajoneuvo lunastaa Hämeenlinnan kaupungin omaksi sopimuksen lopussa. Kaupungilla on käytössä valitusta rahoitusyhtiöstä rahoitusleasingslimiitti, jota pääsääntöisesti käytetään ajoneuvojen hankinnassa. Poikkeavia rahoitusmuotoja ja -yhtiöitä on mahdollista käyttää perustellusti talousjohtajan luvalla. Kulloinkin käytössä oleva rahoitusyhtiö on kerrottu Ajoneuvo-ohjeessa.

4. Vakuutus ja ajoneuvovahingot

Ajoneuvoilla on aina liikenne- ja kaskovakuutus Hämeenlinnan kaupungin valitsemassa vakuutusyhtiössä. Perustellusti voi olla yksittäisiä ajoneuvoja, joilla ei ole kaskovakuutusta. Vakuutusehdot ja yhteyshenkilötiedot ovat saatavissa hankintapalveluista.

Vahinkotapauksessa ajoneuvon kuljettaja tekee vahinkoilmoituksen vakuutusyhtiöön ja toimittaa kopion vahinkoilmoituksesta lähijohtajalleen.

Ajoneuvon kuljettajalla on täysi vastuu aiheuttamistaan vahingoista, jos

- kuljettaja on ajanut ajoneuvoa päihteiden vaikutuksen alaisena,
- kuljettaja on omalla törkeällä liikenteen vaarantamisella tai omalla törkeällä menettelyllään olennaisesti vaikuttanut vahingon syntymiseen,
- kuljettaja on sallinut ajokortittoman tai päihteiden vaikutuksen alaisen kuljettajan ajoneuvoa,
- kuljettaja on luovuttanut ajoneuvon ulkopuoliselle ilman perusteltua syytä, tai
- kuljettaja on muuten toiminut lainsäädännön, kaupungin ohjeiden tai lähijohtajansa antamien ohjeiden vastaisesti.

4.1. Sakot sekä pysäköinti- ja liikennevirhemaksut

Ajoneuvon kuljettaja vastaa itse ajoneuvolle aiheutuneista pysäköintivirhemaksuista, liikennevirhemaksuista ja sakoista. Jos Hämeenlinnan kaupunki joutuu maksamaan em. maksuja, on kaupungilla takautumisoikeus ajoneuvon kuljettajaan nähden (oikeus periä maksut kuljettajalta).

5. Muu ohjeistus

Hämeenlinnan kaupungin ajoneuvoja ei saa käyttää yksityisajoihin, pois lukien työsuhdeautot.

Ajopäiväkirjaa on käytettävä, jos lainsäädäntö, kaupungin ohjeet tai lähijohtajan antamat ohjeet niin edellyttävät.

Hämeenlinnan kaupunki
Wetterhoffinkatu 2
PL 84
13101 Hämeenlinna
Puh. 03 6211
www.hameenlinna.fi